

Foto: Fianna Robijn. Källa: Nordisk Film

Sune vs Sune

Varför ska det vara så svårt att räcka till? Oavsett du går i 4:an, är en mamma eller pappa kan det vara svårt att stå för den man är – i synnerhet om man inte har stenkoll på vem man är. Den lekfulla familjefilmen **Sune vs Sune** (2018) skildrar hur lätt det är att tappa bort sig själv i andras förväntningar. Manusförfattaren Daniella Mendel-Enk och regissören Jon Holmberg väcker frågor om självbild och självkänsla och illustrerar hur rädslan för att bli dömd inte är något man växer ifrån.

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg där våra handledningar är till för att vägleda dig som lärare. Åldersrekommendationen, som här sträcker sig mellan årskurs 2 och 6, är just en rekommendation. Man väljer själv om man vill ta upp ett eller flera teman ur frågeställningarna och/eller om man kan viga lite mer tid till fördjupning och närstudier av själva filmmediet. Du känner dina elever bäst och vet vad som kan vara relevant och intressant just för dem.

Filmen och läroplanen

Med sin förmåga att fånga lässvaga elever och utmana de lästarka, främjar filmen en likvärdig utbildning som ”anpassas till varje elevs förutsättningar och behov” (Lgr 2011). Filmen *Sune vs Sune* kan även kopplas till skolans värdegrunder, som människors lika värde och solidaritet. Lärare och elever får möjlighet att diskutera människors olika uppväxtmiljöer och villkor och hur identiteter skapas och formas beroende på social kontext. Filmens tematik kan också främja förståelsen för andra människor och vår förmåga till inlevelse, vilket också ingår i läroplanens värdegrundsförklaring.

Genom att arbeta med *Sune vs Sune* kan eleverna utveckla sin förståelse för filmmediet och dess innehåll. De tränar sig i muntlig och skriftlig språkutveckling –

både individuellt, parvis, i smågrupper och i helklass.

Före filmen

Ta reda på vad eleverna vet om Sune och hans familj. Har någon läst böckerna (Anders Jakobsson & Sören Olsson)? Eller sett *Sune i fjällen* (2014) eller *Sunes sommar* (1993)? Låt de elever som har en relation till Sune räkna upp karaktärerna och beskriva dem:

- Hur ser han/hon ut?
- Vad gillar han/hon att göra?
Skriv upp varje karaktär på tavlan. Återkom till listan efter filmen.

Efter filmen

Ställ några frågor direkt när filmen är slut för att fånga elevernas känsloläge och spontana reaktioner. Låt eleverna skriva för sig själva i 3 till 4 minuter, och sedan samtala enligt EPA (enskilt, par, alla).

- Vilka två scener minns du bäst och varför?
- Om du skulle döpa om filmen, vad skulle den heta? Varför?

Visa listan som eleverna gjorde innan filmen. Be eleverna som inte tidigare har en relation till Sune jämföra sin upplevelse med listan. Vilka egenskaper står inte med?

Vilka egenskaper stämmer inte? Låt därefter eleverna som gjorde listan kommentera.

Handling

Det är Sunes första dag i 4:an och han är sen. En ny kille sitter på hans plats, bredvid Sophie – och heter också Sune. Läraren döper den nya killen till ”Sune 1” och Sune till ”Sune 2”. Sune 1 är ett år äldre och har bott i USA. Han gillar dokumentärer och tycker det är töntigt med Yogo-korten som Sune leker med. Sakta men säkert tar han över Sunes roll som klassens populäraste kille. Och innan Sune vet ordet av, ska klassen spela Shakespears *Romeo och Julia* – med Sophie och Sune 1 i huvudrollerna.

Sune känner sig otillräcklig och försöker på olika sätt göra sig mer intressant än den nya killen. Han sneplar på de äldre eleverna ”med konstiga röster” och tänker att det är rösterna som gör dem coola. Men att han låtsas att hamnat i målbrottet, rynkar Sophie bara på näsan åt. Trots att Sune låtsas sluta gilla musik, eftersom han tänker att musik anses vara töntigt, blir han gång på gång utmanövrerad av den nya killen.

Mamma Karin märker att Sune är ledsen och åker hem till mamman till Sune 1 för att reda ut saker och ting. Den nya mamman har fönat hår, en dyr bil och ett flott

hus. Hon har dessutom axlat Karins gamla roll som klassmamma. Karin tänker inte vara sämre och beställer en ny dyr bil, sminkar sig och fönar håret – och dyker upp extra tidigt till klassmötet med fika.

Pappa Rudolf jobbar på Skatteverket men smakar på ett annat liv när han får spela trummor hos Sunes musiklärare. Plötsligt minns han sina gamla drömmar. Är trummis-Rudolf den han borde vara? Och Skatteverket bara är en roll han klätt ut sig till för att verka vuxen? Han ifrågasätter sitt kontorsliv på Skatteverket trots att han har chans att bli chef – till mamma Karins förfäran. Karins ”nya” liv kostar pengar och hon behöver även Rudolfs lön för att betala av nya bilen. Men hon anstränger sig för att vara en stöttande partner och önskar honom lycka till.

Sune får reda på att Sune 1 inte är vad han utger sig för att vara och använder informationen för att spela ut Sune 1. Han får rollen som *Romeo* och namnet ”Sune 1”. Nu är han nummer ett igen. Men det dåliga samvetet gnager. Situationen förvärras när Sophie får reda på att Sune använt känslig information för att knycka till sig rollen. Besviket säger hon att hon inte vet om hon kan vara kompis med honom längre.

En stund innan klassens premiär av *Romeo och Julia* i skolans aula, träffar Sune mamman till Sune 1. Hon berättar att hennes son är blyg, har svårt att få kompisar

Foto: Fianna Robijn. Källa: Nordisk Film

Klipp 1. Källa: Nordisk Film

och ser upp till Sune. Samvetet tynger Sune och han vet vad han måste göra: ställa saker till rätta. Han hinner stoppa Sune 1 från att ta tåget till sin pappa, och tillsammans åker de tillbaka till skolan. När ridån går upp är det nya Sune som spelar Romeo – även om gamla Sune gör ett gästspel på scenen. Sophie och Sune blir vänner igen och han förstår att det är honom hon är kär i.

Pappa Rudolf hittar en gammal dagbok som påminner honom om sin barndomsdröm – att jobba på Skatteverket. Han tackar ja till jobbet. I samma veva inser Karin att hon inte längre vill låtsas vara någon annan för att imponera på den nya mamman. Hon visar vem hon är genom att stå för familjens gamla Volvo som hon tidigare sagt tillhörde någon annan.

Filmens form och innehåll

Självkänsla och andras förväntningar

”Det svåraste som finns är att vara sig själv och tycka att det duger.”

Den norska lyrikern Hans Børli beskriver känslan av otillräcklighet som är central i Sune vs Sune. Det spelar ingen roll hur ung eller gammal man är. Det är lätt att känna att man inte är tillräckligt rolig, pigg, social, snygg, etc. Både Sune-karaktärerna och deras mammor låtsas vara någon annan är den de är för att leva upp till förväntningarna av hur saker ska vara. Fundera på varför man vill leva upp till andras förväntningar. Vem är det som skapar dessa förväntningar?

• ”Sune, du är konstig.” Sune fejkar målbrottet och han plötsligt tycker att musik är töntigt, och Sophie bara rynkar på näsan. Ge exempel på några fler scener där han försöker vara någon annan än den han är.

• **Klipp 1:** Sune hör hur den nya killen säger att musik är töntigt och vill inte vara med och sjunga. Men när Sune 1 ställer sig upp och sjunger med Sophie, blir det plötsligt okej att gilla musik.

Titta på klippet och föreställ er att ni är Sune 2. Hur känns det att se honom stå där och göra det ni egentligen gillar – och med den person som ni gillar mest? Vad känner ni?

• ”Du är död. En levande död”. Lillebror Håkans hårda ord illustrerar hur Rudolf känner sig kluven mellan det kontorsliv han nu lever och en potentiell musikkariär. Det är sent på natten och Rudolf spelar trummor i familjens garage. Karin vaknar och är irriterad. Vad är den där ”asken” för något? Har ni en sådan ask?

Den nya Sune påstår att han har bott i USA, gillar dokumentärer och tycker det är töntigt med Yogo-kort. Men det stämmer inte. Med andra ord, anstränger han sig för att inte vara som de andra. Om han låtsas vara ointresserad av andra, gör det inte så mycket om de inte är intresserade av honom.

• **Klipp 2:** Det är inte bara Sune som låtsas vara en annan. Mamma Karin har fullt upp med att imponera på den nya klassmamman. Hon köper en dyr bil som familjen egentligen inte har råd med. Titta på klippet där mamma Karin

KLIPP 2

Klipp 2. Källa: Nordisk Film

ser två barn bråka om vems leksaksbil är störst. Vad tror ni hon tänker? Och om hon skulle ha sagt något till dem, vad hade hon sagt då?

- Sune 1 använder sina lögner som en skyddsrustning. Fundera på vad han vill skydda sig mot. Har ni någon gång hittat på något för att bli omtyckt och intressant? Hur kändes det först? Och hur kändes det sedan?
- Varför är det svårt att känna att man räcker som man är? Fundera på hur era favoritpersoner är. Är det de som har massa att berätta? Eller har de andra egenskaper som gör att ni tycker om dem?
- Vad skulle ni säga till nya Sune på hans första dag i skolan, om ni ville lugna honom och visste att han var blyg och hade svårt att få kompisar?

Självkänsla, självförtroende och självbild

"Vi vill gärna vara oss själva, men också som alla andra. Konstigt nog lyckas vi bäst med det sistnämnda." Den svenska författaren John Karlzén illustrerar det paradoxala i att både vilja vara sig själv och passa in. Kanske är det så att vi alla spelar olika roller, då och då, och behöver det för att förhålla oss till olika personer och situationer. Självkänsla, självförtroende och självbild är tre ord som handlar om hur du ser på dig själv. De hänger ihop, men beskriver dig ur tre olika perspektiv. Därför är det bra att förklara dem var för sig. Viktigt att komma ihåg är att alla dessa tre går att bygga upp genom träning, bland annat genom bra erfarenheter.

De kan också variera efter sammanhang, och förändras ju äldre man blir.

Om du har en bra självkänsla tycker du om dig själv. Du behöver inte vara duktig i skolan eller på att rita eller dansa: du är bra som du är. Du behöver inte höra från andra att du är duktig, du tycker att du räcker till som du är. En bra självkänsla kommer ofta hemifrån. När du växte upp fick du ofta höra att du räcker till som du är.

Har du ett bra självförtroende, är du säker på att du klarar av saker och ting. Du behöver inte vara bäst på det, men är van att hitta olika strategier för att klara utmaningar. En person med dåligt självförtroende är rädd för att ta sig an nya utmaningar. Kanske är personen van att misslyckas?

Självbilden sammanfattar vem du tycker att du är: vad du har uppväxt i för hem, vilka intressen och värderingar som funnits runt dig, vilken skola du gått i, hur andra runt dig behandlat dig. En intressant aspekt av din självbild är att den inte alltid stämmer med vad du visar för andra. Du kanske är ledsen, men låtsas vara glad för andra. Du är kanske supernervös för att resa med flygplan men håller det inne – för att du skäms eller för att du inte vill oroa andra.

- Fundera på begreppen självkänsla, självförtroende och självbild utifrån filmens karaktärer. Mamma Karin säger till den nya mamman att hon är "en sån person som tar tag i saker". Hur är en sådan person? Minns du några an-

Foto: Unlimited. Källa: Nordisk Film

dra scener där det syns att mamma Karin försöker vara en ”supervuxen” och en ”supermamma”? Beskriv scenen. När Karin vill imponera på nya mamman – handlar det om självkänsla, självförtroende eller självbild?

- Gör ”Spiegeltestet”. Se längst bak i handledningen för instruktion samt utskriftsvänlig version.
- Fundera på om ni har flera versioner av er själv? Vilka är de sidorna, och när kommer de fram? Vilken version trivs ni bäst med att vara?

Intertextualitet – när filmen vinkar till andra filmer

När en film använder sig av karaktärer eller en särskild känd scen i en annan känd film bok, kallas det intertextualitet. ”Inter” är latin och betyder ”mellan” och syftar på det som finns ”mellan texter”. Begreppet myntades av litteraturteoretikern och psykoanalytikern Julia Kristeva på 1960-talet. Text i denna mening gäller inte bara bokstäver på papper, utan även film, tecknade serier eller en målning. För att förstå referensen, måste man känna till originalet.

Sune vs Sune blinkar åt flera kända verk, bland annat när klassen sätter upp Shakespears *Romeo och Julia*. Det finns även mer subtila ”vinkningar”, till exempel när Sune, Håkan och Sophie leker sina fantasilekar som refererar till kända filmer och serier.

- Känner ni igen Håkans och Sunes lekar? Vad har de inspirerats av?

Sune vs Sune vinkar till texter utanför ”suneuniversumet”, till exempel *Romeo och Julia*, men även till andra texter (böcker/serier/filmer) inom suneuniversumet. Det är inte konstigt eftersom ungdomsböckerna om Sune har getts ut sedan 1984. Sune har även filmatiserats, både som TV-serier och långfilmer. Med andra ord, förekommer Sune i olika medier och både han och de andra karaktärerna spelas av olika skådespelare. Ett exempel på en referens inom suneuniversumet är scenen där Håkan beställer två tunnbrödssrullar med bara potatis. Alla som känner till karaktären Håkan, vet att potatis är Håkans favoritmat.

- Såg ni något annat som ni känner igen från tidigare böcker eller filmer?
- Vilka andra saker skiljer sig åt mellan tidigare texter och *Sune vs Sune*? Saknar ni någon kompis?
- Fundera på om det är bättre att läsa böckerna om Sune innan man ser filmen? Vad blir annorlunda om man inte läst boken?

Klipp 3. Källa: Nordisk Film

Filmens form - ett resultat av en massa beslut

En film består av massor av beslut. Hur ska ljuset falla in i rummet? Ska kameran vara statisk eller röra på sig? Vem tillhör berättarrösten – om det ens finns en berättarröst? Alla dessa val påverkar åskådaren och det är regissören som tillsammans med resten av filmteamet, bland annat manusförfattaren, filmfotografen och klipparen, tar dessa beslut. Om det ska vara en snabb och actionfylld stämning, är det bra med snabba och korta klipp, hög musik och en kamera som rör sig snabbt. Vill regissören däremot att åskådaren ska vaggas in i filmens handling, är det bra med långa scener och mjuka kameraåkningar. Viktigt att komma ihåg är att alla filmer består av medvetna beslut för att skapa en viss stämning som påverkar åskådaren.

En inre berättarröst

Filmen berättas ur Sunes perspektiv genom att det är Sunes berättarröst som driver filmen framåt.

- **Klipp 3.** Titta på klippet där Sune står och poserar vid fönstret för att verka ”avslappnad” – fast utan ljud. Vad tror du han hade sysslat med om du inte hört berättarrösten? Titta sedan med ljud. Fundera på hur berättarrösten påverkar din upplevelse.

- Föreställ dig att du är Sophie. Titta på klippet utan ljud igen. Skriv en berättarröst utifrån hennes perspektiv.

Andra filmiska grepp

Inledningen i filmer kallas för anslag. Anslaget är som inledningen på en bok: den ska fånga intresset. Syftet med anslaget är att sätta tonen för filmen, och hjälpa åskådaren att förstå vilken typ av film hen har framför sig.

- Hur började filmen? Och varför tror du att filmskaparna valt att inleda filmen så?

- Hur slutade filmen? Tyckte du det var ett bra slut? Eller borde den ha slutat med en tidigare scen?

- Klipparen, personen som klipper filmen, sätter ihop scenerna till den färdiga filmen. Det är han eller hon som bestämmer hur korta eller långa scenerna ska vara, för att filmen ska flyta på så bra som möjligt och inte vara för långsam eller för hetsig. Självklart samarbetar klipparen med regissören så att de är överens. Om ni klippt den här filmen, hade ni valt samma anslag? Eller tycker ni att en annan scen varit en bättre början eller slut?

Klipp 4. Källa: Nordisk Film

- Filmens dialog är skriven. Det betyder att skådespelarna har övat in sina repliker. Tycker ni att de pratar som vanligt? Reagerade ni någon gång under filmen på att något kändes onaturligt och stelt? Vad hade i sådana fall känts mer naturligt?
- [Klipp 4](#): Filmen visar Sunes fantasivärld där åskådaren hör Sunes berättarröst och ser fantasilekarna. Titta på klippet där Sunes samvete dyker upp som en fysisk person. Fundera på andra sätt som kan visa att Sune hade dåligt samvete.
- Men samtidigt som filmen är full av fantasiscener, skildras en realistisk vardag där man går till skolan och gör vanliga saker. Tycker ni att filmen är verklig eller överklig?

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Tre andra filmer om Sune: *Sunes sommar* (1993), *Sune i Grekland - All inclusive* (2012), *Sune på bilsemester* (2013). Se några klipp ur vardera film och fundera på hur karaktärerna skiljer sig mellan filmerna.

Läs

- Boken "Ta makten – för att det funkar!" innehåller tips på hur man förvandlar negativa tankar om sig själv till snälla tankar. Ett tips till läsning även utanför klassrummet. (Leone Milton & Marie Tomicic, Olika förlag, 2016)
- Den dokumentära kortfilmen *The Quiet One* (2011) skildrar hur det är att inte får vara med. Läs filmens [handledning](#). Rek från åk 2.
- Den svenska långfilmen *Flickan* (2009) handlar om en förändringarnas tid i ett barns liv. Den suggestiva stämningen gör filmen lite gåtfull, och visar hur vuxenvärlden inte behöver vara trygg. Läs filmens [handledning](#). Rek från åk 5.
- "Samhörighet kanske är något man hittar inom sig själv." Anna Höglunds bok "Om detta talar man endast med kaniner" (2013) kryllar av tankeväckande meningar och suggestiva illustrationer. På 60 sidor skildrar Anna vårt behov av att höra till.
- Ansvarar skolan för elevens självkänsla? "Självklart" anser skribenten Albin Johnsén som debatterar för att skolan ska införa obligatoriska självkänsla-moment i undervisningen: "Precis som att barn år 2017 ska lära sig sy- och träslöjd, borde självkänsla stå på schemat minst en timme i veckan".

Diskutera gärna med eleverna. Finns det några nackdelar? Eller bär någon annan ansvar för elevens självkänsla – isåfall vem?

Läs artikeln här: <https://bit.ly/2L88wf8>.

PRODUKTIONSINFO

Sverige, 2018

Regissör: Jan Holmberg
Producent: Malin Söderlund, Linus Stöhr Torell
Klippning: Fredrik Alneng
Foto: Erik Persson
Originalmusik: Magnus Palmberg
Medverkande: Elis Gerdt, Fredrik Hallgren, Sissela Benn, Baxter Renman, Tea Stjärne

Distributör: Nordisk Film AB
Tel: +46 (0)8-58782200
Facebook: [fb.com/nordiskfilmsverige](https://www.facebook.com/nordiskfilmsverige)

Tekniska uppgifter

Originallängd i minuter: 88
Åldersgräns: Barn tillåten
Sverigepremiär: 2018-11-30

Redaktion:
Text: Isabella Kubitsky Torninger
Redaktör: Anna Håkansson
Svenska Filminstitutet, september 2019

KONTAKT

---

filmiskolan@filminstitutet.se
<http://www.filminstitutet.se/filmpedagogik>

Observera
Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.
<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/om-att-boka-skolbio/>